

PTT nieuwsbrief januari 2023

Door Willem van Manen

Koud na de telperiode zijn we 627 ingevoerde tellingen en meer dan 1.6 miljoen getelde vogels verder. Een goed moment dus voor een voorlopige balans. De telperiode begon ongebruikelijk met een aantal ijsdagen, waarbij de meeste wateren waren dichtgevroren. Kort daarop viel de dooi in en werd het zelfs zeer warm, met lokaal temperaturen tot 16 graden. In het laatste deel van de telperiode was het winderig en regenachtig.

Van enkele soorten werden er meer waargenomen dan ooit, te weten: Kleine Zilverreiger, Flamingo, Krakeend en Vuurgoudhaan. Met uitzondering van de Krakeend (hoewel, wie weet) is opwarming een plausibele oorzaak.

Laagste scores sinds het begin van de tellingen werden vastgesteld bij Kuifeend, Brilduiker, Houtduif, Heggenmus, Matkop, Zwarte Mees, Ekster, Zwarte Kraai, Groenling en Goudvink. Bijzonder is dat hier opportunisten van cultuurland tussen zitten als Ekster en Zwarte Kraai. De afname van de Houtduif ligt in het verlengde van de eerdere afname, uitgebreid beschreven in de afgelopen decembertelnieuwsbrief. Zou verder bij de Groenling het geel nog voortwoekeren? Waar komen de lage aantallen van Heggenmus en Goudvink vandaan? Beide zijn soorten van grote tuinen, maar ook van jong bos, zoals ook de Matkop. Aan de afname van de laatste soort en van zijn familielid Zwarte Mees lijkt geen eind te komen. De afname van Kuifeend en Brilduiker kunnen eveneens een gevolg zijn van het warmere klimaat, waardoor meer vogels ten noorden van Nederland gaan overwinteren (zoals ook te lezen in het net uitgekomen watervogelrapport).

De overige soorten behaalden dan wel geen hoogte- of dieptepunt tijdens het 45^e PTT-seizoen, maar wat is het toch interessant om al die trends te bestuderen. Deze staan op de volgende pagina's, waarbij een kolom met de trend in 1978-2022, de trend in 2013-2022 en het gemiddeld per route getelde aantal in 2022 om een idee te geven om welke aantallen het gaat.

Vuurgoudhaantjes laten zowel als broedvogel als in de winter een snelle aantalstoename zien. De afgelopen telling had het hoogste gemiddelde per route uit de afgelopen 10 jaar.

Foto: Hans Schekkerman

Trends van meeste soorten (minst algemene niet weergegeven) in 1978-2022 en in de afgelopen tien jaar, gebaseerd op het gemiddeld aantal waargenomen vogels per getelde PTT-route. Ook weergegeven is het routegemiddelde van 2022.

Soort	1978-2022	2013-2022	2022	Soort	1978-2022	2013-2022	2022
				Tafeleend			8.8
Roodkeelduiker			0.1	Kuifeend			27.7
Dodaars			1.0	Topper			12.1
Fuut			5.2	Eider			0.0
Kuifduiker			0.0	Zwarte Zee-eend			0.1
Geoorde Fuut			0.1	Brilduiker			0.4
Jan-van-gent			0.0	Nonnetje			0.7
Aalscholver			11.9	Middelste Zaagbek			0.4
Roerdomp			0.0	Grote Zaagbek			1.2
Kleine Zilverreiger			0.1	Rosse Stekelstaart			0.0
Grote Zilverreiger			4.4	Zeearend			0.1
Blauwe Reiger			5.2	Bruine Kiekendief			0.0
Ooievaar			0.6	Blauwe Kiekendief			0.2
Flamingo			0.1	Havik			0.1
Chileense Flamingo			0.0	Sperwer			0.4
Knobbelzwaan			15.9	Buizerd			5.1
Zwarte Zwaan			0.0	Ruigpootbuizerd			0.0
Kleine Zwaan			2.5	Torenvalk			1.5
Wilde Zwaan			1.0	Smelleken			0.0
Zwaangans			0.0	Slechtvalk			0.1
Toendrarietgans			111.4	Patrijs			0.1
Kleine Rietgans			1.1	Fazant			1.2
Kolgans			390.4	Waterral			0.2
Grauwe Gans			253.3	Waterhoen			6.9
Soepgans			2.1	Meerkoet			92.9
Indische Gans			0.0	Kraanvogel			0.4
Sneeuwgan			0.0	Scholekster			12.3
canadese gans spec.			18.5	Kluut			0.2
Brandgans			195.7	Bontbekplevier			0.0
Rotgans			11.6	Goudplevier			10.2
Nijlgans			14.4	Zilverplevier			0.3
Casarca			0.0	Kievit			44.4
Bergeend			5.8	Kanoet			0.3
Muskuseend			0.1	Drieteenstrandloper			0.6
Mandarijneend			0.1	Paarse Strandloper			0.1
Smient			370.5	Bonte Strandloper			12.3
Krakeend			38.5	Kemphaan			0.1
Wintertaling			14.5	Watersnip			0.9
Wilde Eend			73.7	Houtsnip			0.1
Soepeend			2.6	Grutto			0.0
Pijlstaart			4.4	Rosse Grutto			0.1
Slobeend			4.1	Wulp			20.6
Krooneend			0.0	Zwarte Ruiter			0.0

Tureluur			0.5				
Witgat			0.1	Grote Lijster			0.2
Steenloper			0.4	Cetti's Zanger			0.1
Dwergmeeuw			0.0	Tijftjaf			0.1
Kokmeeuw			121.0	Goudhaan			1.7
Stormmeeuw			81.7	Vuurgoudhaan			0.2
Kleine Mantelmeeuw			0.2	Baardman			0.1
Zilvermeeuw			17.2	Staartmees			2.5
Pontische Meeuw			0.1	Glanskop			0.6
Grote Mantelmeeuw			0.3	Matkop			0.1
Drieteenmeeuw			0.0	Kuifmees			0.6
Zeekoet			0.0	Zwarte Mees			0.2
Stadsduif			2.2	Pimpelmees			11.1
Postduif			0.1	Koolmees			16.4
Holenduif			19.1	Boomklever			2.5
Houtduif			53.0	Boomkruiper			2.6
Turkse Tortel			3.4	Klaepkster			0.0
Halsbandparkiet			1.3	Gaai			3.8
Steenuil			0.0	Ekster			9.5
Ransuil			0.0	Kauw			71.3
Ijsvogel			0.2	Roek			21.0
Groene Specht			0.5	Zwarte Kraai			37.3
Zwarte Specht			0.2	Bonte Kraai			0.0
Grote Bonte Specht			3.2	Raaf			0.3
Kleine Bonte Specht			0.0	Spreeuw			158.8
Kuifleeuwerik			0.0	Huismus			12.5
Boomleeuwerik			0.1	Ringmus			0.5
Veldleeuwerik			0.7	Vink			28.6
Strandleeuwerik			0.1	Keep			1.1
Graspieper			2.0	Groenling			1.1
Waterpieper			0.3	Putter			3.8
Oeverpieper			0.0	Sijs			6.2
Grote Gele Kwikstaart			0.1	Kneu			0.8
Witte Kwikstaart			0.3	Frater			0.0
Winterkoning			3.3	Barnsijs			0.3
Heggenmus			0.6	Kruisbek			0.1
Roodborst			4.1	Goudvink			0.3
Roodborsttapuit			0.1	Appelvink			0.2
Merel			11.4	Ijsgors			0.0
Kramsvogel			9.9	Sneeuwgors			0.0
Zanglijster			0.2	Geelgors			1.2
Koperwiek			5.9	Rietgors			0.3